

СВОБОДА

ISSN 0167-4544 Published daily except Sundays
and holidays by the Ukrainian National Association
at 347-8631, 201-434-0277, Jersey City, N.J. 07302
UNA (201) 451-2200

Бюро УНА у Вашингтоні: (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)
С. 1-4: \$40.00 6 months — \$220.00 3 months — \$120.00
UNA members 1 year — \$15.00 Change of address — \$10.00 Make
check or money order payable to "Svoboda"

Printed in the U.S.A. Second class postage paid at Jersey City, N.J.

Визвольні рухи і советська армія

Погоня советських вояків на Литві за 25-ма молодими литовцями, які втекли з советської армії, наробила шуму у усьому світі. Відомо, що вояки вдерлися до двох шпиталів у Вільнюсі, арештували там і побили дезертирів, що їх зрадив хтось із шпитального персоналу. Їх доля невідома. Це сталося у березні 1990 року, але ще у грудні минулого року советський міністер військових справ Дмитрій Язов висловив на сторінках московської „Правди“ стурбованість (він сказав „огорченість“), що в різних частинах Советського Союзу проявляються „антивійськові настрої“. Назвав — Грузію, Вірменію, Азербайджан, Молдавію і Україну, як також деякі республіки на азійському континенті. Ці настрої проявляються у протестах і демонстраціях проти набору до війська та проти військової служби. Ген Язов вину приписує „екстремістам“ які „підбурюють молодих чоловіків не являтися до домівки для рекрутів, відмовлятися від військової служби, дезертувати і нищити призовні документи. Ситуація на цьому відтинку, яка спонукала генерала Язова до таких нарікань у грудні минулого року, не покращалась, бо 12-го березня цього року повторив подібні скарги на сторінках „Ізвестій“, при чому назвав прибалтійські республіки, Кавказькі, Молдавію й знову — Україну. Ген Язов подав конкретну цифру 66,500 молодих чоловіків, які збійкотували набір до війська осінню минулого року або втекли з війська.

На цю тему появилася у „Нью Йорк Таймс“ з 28-го березня 1990 року обширна стаття, датована у Вашингтоні, з інформаціями від різних авторитетних американських фахівців. Совети стосують так званий „екстратериторіальний“ принцип у відношенні до новобранців: їм не дозволяють виконувати військову службу в їхній рідній країні, тільки розміщують по далеких країнах. Вони спірничали вже давно нарікання. На Литві був такий спротив проти такої методи, що Горбачов дозволив 25 відсоткам литовських новобранців служити у частинах на території Литви.

Про найважливішу причину того ферменту у советській армії — надиво — не було мови в „Нью Йорк Таймс“. Тапричинасна логічна: свобода публічний рух, який пішов по всіх немосковських складових країнах СССР, мусів захопити також молоді, яка завжди, в усіх таких історичних рухах ішла в авангарді. Заскоружла русифікаторська політика охоплювала в царській Росії і СССР всі ділянки життя й державного апарату — Церкву, школу, пресу, радіо, телевізю, весь адміністративний апарат і військо. За царату присуджували злочинцям служити у війську, як кару — „солдат“ був фігурою нижчої категорії. І тому також до новобранців стосовано завжди дуже грубу поведінку, включно з відомою московською лайкою та побоями. Величезна більшість старшин і підстаршин — це москалі, коли більш як половина всієї збройної сили, особливо піхоти — це немоскалі. Кожна асиміляційна політика швидше чи пізніше породжує реакцію, яку Горбачов, Язов і вся більшовицька верхівка називає „екстремістами“. Їм вільно бути московськими патріотами, але всім іншим автохтонам 14-ти складових республік не вільно! Понад п'ять років існує вже гласність, ніби принцип правдомови, але все царить те жорстке забірвання і лицемірство.

„Антивійськові“ — кажучи терміном ген Язова — настрої в СССР — це безумовно велика журба для советської генералії. Ця журба тим більша, що міжнародна ситуація загрожує цілості Варшавського пакту, що охоплював СССР і всі його сателіти. Покищо все ще у шести колишніх сателітних, тепер усамотійнених державах є ще разом півмільйона советських вояків Заснований у 1948 році Варшавський пакт у протизвагу до західного НАТО був тільки раз практично використаний: советські, польські, східнонімецькі і мадярські з'єднання були зформовані в одну армію, яка окупувала Чехо-Словаччину у 1968 році за урядування Леоніда Брежнєва, який рішив був „рятувати комунізм“, загрозили заповідженими реформами Александра Дубчека.

Чехо-Словаччина і Мадярищина вже зажадали відкриття з їх території советського війська. Не хотять створювати конфлікт — ці країни покищо задовольнилися запевненням Горбачова, що він відтягати советське військо етатисти. Але ось Західна і Східна Німеччина стоять перед актом свого з'єднання і та з'єднана Німеччина належатиме до НАТО. Є річчю виключеною, щоб на терені держави, яка належить і належатиме до західного блоку НАТО, могло стояти військо комуністичного СССР. Збройна сила імперії втратить військо шість колишніх сателітів, — вона все одно ще могутня, особливо атомово, ракетна і підводно-морська, але має такі турботи, як про них була мова вище. Тим військом можна територізувати свободолюбні країни, але військом і терором годі зберігати імперію від Балтики по Тихий океан — наприкінці XX сторіччя.

Коли пишемо шідки, то мимохіть повертаємося думками в останні десятиріччя, що в ньому еспічентично політичною проблемою було розбросання... його остаточне завершення миру у земному глобусі.

Цей процес настанови, охопив був не тільки Східно-Центральну Європу, але згодом він перекинувся теж на інші континенти. Однак доводиться ствердити, що процес розбросання був тільки на свій лад, „димовою заслоною“, який прикривав тільки дещо змінену форму і тактику „оновленого виву“ розбросання. Це слід прийняти і зрозуміти, що хоч може і переведено деякі скорочення у кількостях майже всіх родів зброї, але зате ця форма розбросання поглиблювала, поширювала, ажважуючи та використовуючи найновішу технологічну модернізацію.

Ось виявляється зі знімок нещодавно запущених трьох американських шпигунських супутників, що советська флотія переводить постійно випробовування у вистрілюванні із підводних човнів ракет — типу „Трайдент“, що силою і засадию цих американських ракет ЗСА мали переважати і майже гнітючо перевагу над советською флотією. Є теж великі цікаві знімки американських супутників, як совети переводять два окремі випробовування із зовсім нової конструкції — невеликого калібру, але зате із підсиленою міцною нішністю, переносні чи пак мобільного типу, дії яких

Товариство загрозених народів „Погром“ — це правозахисна організація, що вийшла 1970 року з комітету „Біафрі“ і її заснував анголожаний до цього політолог Тілман Зюльх, що досьогорді керує товариством, яке має свій осідок у Геттінгені та видає журнал і книжки, що займаються проблематикою загрозених народів. Неодноразово у журналі „Погром“ були також заторкнені українські боли, як наприклад справа висилання лемків акцією „Вісла“, справа ліквідації Українських Церков, справа голодомору тощо.

Весною 1989 року товариство рішило видати збірник матеріалів до 50-річчя пакту Ріббентропа-Молотова і його наслідків для народів Середньо-Східної Європи. Запрошено було цілу низку істориків, публіцистів та авторів із Західної Німеччини, але також до тих країн, як з Прибалтики, Польщі, України, Румунії, Мадярищини, відтворити ситуацію цих країн напередодні Другої світової війни, а також дати перегляд сьогодиншного положення цих народів. Вийшов збірник під назвою „Повстання жертв. Зрадлині народи між Гітлером та Сталіном“.

Останні десятиліття після Другої світової війни до свідомості людей Західної Європи ледве добивалися вістки про життя народів, що опинилися в зашмор

Ярослав Курдидик

ВАГОМА ДОПОМОГА ЯПОНІЇ У ДОЗБРОЮВАННІ АМЕРИКИ

вельми важко прослідкувати у змінах їхніх теренів. Та мабуть кожному, хто слідував за останніми подіями у Литві, перемарш велетеньської кількості танків, транспортерів і парашутистів — поперед парламенту у столиці Вільнюсі — тільки зайвий раз підтверджує, щоб на Заході розвивався очманливий дурман про „миротворче божество“, яким є советський царевичек Михайл Горбачов, і якого сучасний миротворний дебют, — це буде його останній презручно зааранжований, советсько-москвський, закамфляжований блеф.

Але, як це тепер можна побачити, то Америка теж „не пасла задніх“. Із нещодавніх повідомлень виявляється, що вже від довгого часу вельми засекречено дискутують над тим, що діяти, коли навіть тепер у шій „політичний порожнечі“, що її до деякої міри виповнювала „холодна війна“ — треба вважати, щоб не створювати нових і зайвих напружень, насторожень та упереджень.

Передові міжнародні економісти беруть під розгляд неможливість заборговування ЗСА у Японії. Воно теж стає найпереконливішим фактом, що Японія зі своєю фінансовою і технологічною перевагою висувається на ведуче місце у світі і

таким робом — перетворюється на нову і неосорену суперпотугу. В одному із найбільше почитаних журналів, видатній політик Шінторо Ішігори висуває просто не до повірення, що твердження, що начебто Японія створила та оволоділа такою кількістю технологічних досягнень, що вже на сьогодні може спаралізувати нуклеарну силу ЗСА. Ішігори твердить, що коли б Японія не продукувала і не засобляла американську збройну силу у першу чергу — „самопровідними електронними виробами“, то тоді, оцей найідеальніший прихід у ворожі становища в основному „розділених американських ракет“, — втратив би діяюче на теперішній апіорний перевазі ЗСА.

При точнішій аналізі виявляється теж, що хоч Америка і продукує свої власні „електронні чіпи“, але без допомоги Японії, у шій продукції — ледве, чи змогла б самовистачально, обійтися. У своїх безпереймних досягненнях, Японія допомогла висунутися сучасному американському бойовому летунству на чільне місце у світі.

Ще на початку минулого року, Японія погодилася допомогти Пентагону у побудові зовсім нового бойового літака типу „ФСХ“

і основну роль, мала б перебрати індустрія Мітсубіші. А причиною деякої затримки були побоювання, щоб японська індустрія не присвоїла собі основних секретів вже дотогочасних американських осягів і згодом не розпочала б закидувати світ своєрідними летунською типами „Тойотами“, а в першу чергу, легких пасажирських літаках.

Із найважливіших теперішніх недоліків американського бойового летунства, Японія наголошує, що його слід доосновно змінити, та оновити в самому основному — літаки типу — Ф-16, Ф-15, Ф-18, як і теж „Фантом“ — 4-х докорінним електронічними обладнаннями. А в самому основному — подвоїти сучасну бойову нищівність усіх літаків. У прибіжній статистиці, пересічно бойовий літак має підносну силу біля 17-18 тонн. Сюди враховується питомий тягар самого літака, паливе і його озброєння. І тепер, начебто йдуть американсько-японські зусилля, щоб при майбутніх побудовах зважити зовсім нові, але і теж наполовину легші матеріали і таким родем, подвоїти їхню бойову засадию.

Чимало дивними видаються факти, що Японія, має задеже половину населення ЗСА, але, за твердженнями міжнародних аналітиків, Японія матиме 85 відсотків економічної продуктивності сили ЗСА. І то вже у найближчому майбутньому — у 2000 році...

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО УВАГИ ІСТОРИКІВ

Як кожного місяця так і за березень одержала я журнал „Нешенел Джіографік“. На обкладинці жінка Сибіру рубає дрова. В середині журналу окремо аложена мапа, на ній позначені землі народів, які стали складовими частинами СССР — республіками. Про більшу кількість республік, хоч ланічно, але подали можливі пояснення. Тільки, на жаль, (чомусь воно вже не раз бувало) про Україну пояснили так, що я рішила перекласти, бо зміст напевно сам за собою каже: „Історія України переплетена на нитках Сходу й Заходу. В 988 році Київський принц спровадив з Візантії християнство, з нього почалася російська ортодоксія. Правління Польщі в 1500-1600 роках відкинуло Україну європейську культуру. Пригодились вояки, що називалися козаками, були силою автономні в східній Україні під час 1500 років. Пізніше козакі служили Росії, яка домінувала над тою територією після 1667 року. Земля республіки України побільшилася під час Другої світової війни, а також в 1954 році, коли прилучили до неї Крим“. Ось і пояснення про Україну.

Чим користується редакція журналу до цього роду

змісту? Хто постачає? Адже зміст неправдивий і образливий. Чи не слід би звернути увагу редакції журналу (все таки престижного) питанням, чи відомо їм у якому стані культури Європи був уряд Польщі тоді, коли наш король Ярослав Мудрий був „тестем Європи“ — далеко перед 1500-1600 роками? Чи потребував „відкриття“ до культури Європи заходом іншої держави? Адже його донька Анна Ярославна пишалася добірністю влади на престолі Франції!

Навіть зрозумілим буде, коли люди-читачі журналу, прочитавши таке пояснення про Україну, будучи не ознайомленими з нашою історією, напевно здивуються, що 50-мільйоновий народ, все таки в родині Європи, чекає на „відкриття“ культури, тої ж Європи, окупантом... А може це не вина журналу? Може просто не мають правильних джерел? Не слід нам такі неправдиві змісти пояснювати нехтувати, бо це тільки простежувані стежки у далішій несправді. Також питання „російської ортодоксії“ кличе до уваги...

Ірина Дибко-Філіппчук
Пассе-Як, Н.Д.Ж.

ІВАНКА МИГАЛЬ — ПЕРША

Дозвольте висловитися про вістку щодо „Першої української співачки в Метрополітальній опері („Свобода“ з 27-го січня), тобто Людмили Шемчук.

Любітелі опери й співу в Нью Йорку знають, що ця честь належить меццо-сопрано Іванці Мигаль. Згідно з інформаціями в книжці „Аннали Метрополітальної опери“ на 1975 рік, дебютувала Іванка 19-го січня 1970 року в опері „Чарівна флейта“ і протягом того сезону й наступних трьох співала 11 роль в операх „Ернані“, „Маддам Баттерфляй“, „Парсифаль“, „Ді Фрау оне Шаттен“, „Іль Траваторе“, „Ріголетто“, „Люція із Ламмермур“, „Люїза Міллер“, „Фауст“ і „Тоска“, доки її надійну кар'єру не перервала тяжка недуга й передчасна смерть.

Богдана Волянська
Нью Йорк, Н.Й.

Дописи з життя громад, установ, організацій, інституцій чи осіб, включно з посмертними згадками некрологами, мають бути не довше за три сторінки машинопису, писані через два інтервали на друкарській машинці і лише на одному боці листа паперу. Якщо допис писаний рукою, слід також дотримуватися великих відступів поміж рядками і писати розбірливо (дехто розуміє це вимогу як писання великими літерами, насправді літери мають бути малі, але великі проміжки поміж рядками, щоб було до поправити речення, якщо знайде потреба). Дописи слід надсилати до редакції до десяти днів після описаної події. Редакція застерігає за собою право скорочувати дописи і правити мову. Просимо дописувачів подавати повні імена і прізвища у своїх матеріалах, не скорочуючи їх. У випадку англійських назв чи прізвищ слід подати їх і по-англійському і по-українському — Редакція

(Закінчення на стор. 4)

Андрій Бук

СВІТОВА ПРОДУКЦІЯ СПОЖИВАННЯ МЕДУ

Світова продукція меду за минулий рік — 709,000 метричних тонн, зросла всього на 5,000 метр. тонн, але споживання збільшилося на 40,000 метр. тонн, тому й поживалася торгівля. Імпорт підсумком на 14 відс. (ЗСА — 56 відс.), зменшилися запаси і зростила ціна на мед майже в усіх країнах світу.

Продукція десяти держав, найбільших продуцентів меду, які продукують 75 відсотків світової продукції — СССР, Китаю, ЗСА, Мексико, Аргентини, Бразилії, Канади, Австралії, Західної Німеччини і Японії зросла на один відсоток до 692,400 метр. тонн. Зросла вона в Китаю, Мексико, Бразилії, Японії і СССР (найбільше в Китаю на 24,000 метр. тонн), впала в ЗСА, Аргентині і Канаді (найбільше в Канаді на 17,000 метр. тонн, а залишилася без змін в Австралії і Західній Німеччині).

Споживання меду сильно підскочило з 665,000 до 703,800, найбільше в ЗСА на 18,700 метр. тонн, в СССР і Японії на 4,500 метр. тонн, а впало найбільше в Канаді на 1,200 метр. тонн. Тому зменшилися на 40 відс. світові запаси меду, головню в ЗСА, Канаді і деяких європейських країнах, а зовсім вичасти в СССР, Китаю і Бразилії. Через збільшене споживання, спричинене браком цукру в чотирьох країнах та збільшений попит, зросли і далі зростають ціни, головню на темний мед майже в усіх країнах світу.

Советський Союз, найбільший в 1988 році продуцент меду (220,000 метр. тонн), за минулий рік не уявив своєї продукції, яку передбачало на 225,000 метр. тонн. Кліматичні умови (сухе, гаряче літо, на сході, дощі і холод на заході і півдні, головню в Україні) тля господарка і недуги захитали колосіє пасічництво, яке з року на рік спадає. Проте зростає там приватне-аматорське пасічництво, з більшим числом вуликів і продукцією до 27 кг за вулика головню в Україні і Білорусії. Там сильно підскочило споживання меду з 202,500 до 207,000 метр. тонн, пересічно 1,2 кг на особу через брак цукру. Також зросло споживання й інших бджолиних продуктів, головню пилку і прополісу. Експорт збільшився з 17,400 до 18,000 метр

тонн, найбільше до Західної Німеччини і ЗСА, Японія здержала імпорт через радіацію чорнобильського реактора. Советська бджолярна індустрія недомагає через: брак будівельних матеріалів, машинного і технічного знаряддя, транспорту і годівлі молодих маток. Останнім часом, щоб збільшити пасічництво і продукцію меду, який потрібний не лише в харчуванні, медицині і індустрії, але і для заплілювання бджолами дерев-ярини, уряд дає колосієм пасічникам по 2,000 рублів на 5 років позички. Мед в державних крамницях по 3,20 рублів за 1 кг, а за надпродукцію по 4,2 рублів. Приватні пасічники через брак цукру у 80 відс. споживають мед, решту продають на чорному ринку у ціні по 12 рублів за 1 кг. Пасічники дістають від уряду по 10 кл. цукру за годівлю бджіл, за який платять по 84 копійки за кілограм і один рубль від кожного вулика. Через збільшений попит і брак запасів ціни на мед і інші продукти бджіл зростають.

Китай, найбільший продуцент меду в 1988 році, за минулий 1989 рік знизив продукцію до 180,000 метр. тонн через кліматичні умови (холод і дощі) і лиху господарку. Число пасік і вуликів зменшилося, продукція з вулика — 22 кг., проте сильно зросло споживання меду до 120,000 метр. кг., проте пересічно 0,9 кг. на особу, через брак і високу ціну на цукор. Китайці споживають правдивий мед з пасіки в 40 відс. до їди, 40 відс. в медицині-здоровельних цілях і 20 відс. в харчованій індустрії. Експорт збільшився з 46,000 до 60,000 метр. тонн, найбільше до Японії (65 відс.) до Німеччини, Британії Франції і до ЗСА він зменшився, через високу ціну. З огляду на збільшене споживання і попит ціни в 10 провінцій зросли від 30 до 50 відс., в продажі є три категорії меду, залежні від роду нектару.

У Мексико продукція меду зросла на 14 відс. — 52,550 метр. тонн число вуликів-роїв не змінилося, але продукція з вулика зросла з 19 до 22 кг. меду через сприятливі кліматичні умови. Через африканську бджолу зростають кошти продукції, тому стан вуликів меншає. Споживання меду не змінилося — 7,500 метр. тонн, пересічно 0,25 на особу, тому експорт збільшився з 39,000 до 45,000 метр. тонн, найбільше до Німеччини (26,000 м. тонн), Британії, Бельгії і ЗСА. Запаси — 550,000 м. тонн. Більшість пасік — це малі аматори, від 30 до 50 вуликів-роїв. Через зростаючі кошти продукції і добру якість меду, головню темного, зростають ціни від 6,000 до 8,000 пезів (2,40 до 2,80 дол.) за один кг. Найбільше темного меду

імпортує Німеччина, експорт до ЗСА з року на рік спадає, через високу ціну, в 1984 році — 23,000, в 1988 році 1,800 метр. тонн.

У Бразилії продукція меду зросла на 6 відс. — 38,000 метр. тонн, зросло також число вуликів і продукція 19 кг. з вулика через сприятливу погоду. Споживання меду підскочило на 8 відс. — 38,500 м. тонн, в тому імпортовано 1,000 м. тонн резерву вичерпани. Число пасічників зросло з 50,000 до 90,000 біля двох мільйонів вуликів-роїв, бо пасічники не платять податків (комерційні оподатковані). Великий попит і споживання меду та бджолиних продуктів, головню в медицині підносить ціни, в дрібній продажі від 3,75 до 5 дол. за один кг. гуртові 2 дол. за кг., через це спадає експорт, але дає доходи горожанам і державі, помагає захитаний економіці не зважаючи на високу інфляцію.

В Аргентині продукція меду впала на 17 відс. — 38,500 метр. тонн, 25 кг. з вулика, через дощі літом, а гаряч і посуху зимою. Консумція без змін — 6,500 метр. тонн, 0,5 кг. на особу. Експорт зменшився з 42,000 до 30,000 метр. тонн, найбільше експортовано до Німеччини (42 відс.), ЗСА, Японії і Італії. Минулого року уряд трічі наложив податок на експорт меду до 33 відс., через захитану економіку.

В Австралії продукція меду не змінилася 28,000 метр. тонн, 23 кг. з вулика, споживання сильно зросло до 16,000 метр. тонн, 3 кг. на особу, експорт зменшення з 13,500 до 12,000 м. тонн, головню до Британії (5,300 м. т.), Німеччини і Іспанії. Імпорт 150 метр. тонн.

В Японії, перший раз від п'яти років продукція меду зросла на 23 відс. — 6,000 метр. тонн, 23,5 кг з вулика-роя (попередніми роками спадала, через брак робітників, нектару і низькі ціни імпортованого меду, але стан вуликів зменшився. Споживання даліше сильно зростає з 46,000 до 50,000 метр. тонн, пересічно 3,2 кг. на особу, не лише меду, але і інших продуктів, головню бджолиного пилку. Тому імпортовано 44,000 метр. тонн, головню з Китаю (28,000 м. т., через низькі ціни), Аргентини, СССР, Канади, Мадярищини і ЗСА. Японці є найбільшими на світі любителями і споживачами меду, головню якого. Велику кількість, тобто 45 відс., ажважують до всяких напиктів, приправ до харчів і печива, тому зростають ціни до 30 дол. за один кілограм.

(Закінчення на стор. 4)

Р. Конотопський...

(Закінчення зі стор. 1)

шого Відділу округу з Іри-Пенсильванії, секретарем якого є М. Лупічак, за інтенсивну працю в прислужуванні нових членів.

Касир Округу М. Гаравус подає фінансовий звіт. Голова Контрольної Комісії стверджує, що фінансовий відділ був проведений візиром і внесла пропозицію ухвалити абсолютну уступку у праві після відчитання звітів управи. Дискусії над звітами не було. Збори прийняли цю пропозицію одностайно. Присутньо до вибору нової управи.

Внесок П. Потолая з 127 Відділу, залишити минулорічну управу на цей рік збори затвердили, але тому що один член Контрольної Комісії був неприбутний, а ста-тут каже, що лише присутні можуть бути вибрані, голова Контрольної Комісії внесла пропозицію щоб до Контрольної Комісії відійшли з присутніх по одному членові з більш чисельних Відділів. Збори пропозицію прийняли.

В склад управи Округу на 1990 рік ввійшли голова — Р. Конотопський 304 Відділ. Перший містоголова — В. Шарван, 127-ий Відділ, другий містоголова — З. Беднарський 360-ий Відділ, секретар В. Сивенський 304-ий Відділ, касир М. Гаравус 127-ий Відділ.

Контрольна Комісія: голова П. Гаравус 127-ий Відділ, перший член Я. Пришляк 360-ий Відділ, другий член М. Гнатик 304-ий Відділ.

До слова запрошений головний президент д-р Іван Фліс. Головний президент в деталях подає стан централі, вивисня про нові класи забезпечення, які конкурують навіть з великими компаніями. В наступному слові подає працю організаційного відділу. Фінансовий стан централі є дуже добрий. Майно УНСОУ збільшується. На Союзівці збудовано 2 нові будинки, а інші відновлюються, щоб задовільнити вимоги, депривного часу. Союзівка, яка являється центром розвагових і мистецьких імпульсів, так для старших, як і для молоді, яка з'їжджається з усіх сторін Америки і Канади на зустрічі і розваги і тим самим сповільнює асиміляцію молоді. „Сво-

В Україні...

(Закінчення зі стор. 1)

події у Литві як акти сепаратизму і націоналізму. Таку позицію не можна розглядати інакше, ніж синдром імперського милосердя. Українці проти такого уявлення, а тому незрозуміло, чому, що солідаризуються з литовським народом, відстоюють його право на державну суверенність.

Ми, звернувшись до учасників мітингу Михайло Косів, закликаємо українців, які живуть у Литві, підтримати законне право литовського народу на суверенність. Якщо хтось з наших земляків почуває там себе скриджені, то хай повертається в Україну — тут теж згодяться робити руки.

Оваціями і вигуками „Слава!“ зустріли лівівини появу біля мікрофону багаторічного політв'язня, сина Романа Шухевича — Юрія.

„На наших очах, — сказав Юрій Шухевич, — валиться остання в світі імперія. Литовський народ першим заявив про своє стремління і право вийти з неї. І що ми бачимо? Хіж лависти простягнулися до незалежної республіки. Знову намагаються розтопати народ, який будучи 50 років тому окупованим, так багато вистраждав. Наші батьки, ставши брати разом з литовцями боролися за спільну свободу. Нас разом розстрілювали, разом карали по всіх таборах і тюрмах Союзу. Ми завжди йшли піч-опліч. І тепер, коли імперія замахується на свободу, на існування литовського народу, ми підтримуємо братів.

Юрій Шухевич закликав всіх українців, які служать в Советській армії, щоб вони не брали участі в потоптанні незалежності литовського народу.

Свою солідарність з Литвою висловили представники інших народів, які проживають у Львові. На мітингу, окремо виступили Бенціон Котлик і Юхим Берман, які репрезентують жидівську громаду.

Г. Каспаров...

(Закінчення зі стор. 1)

ли до Баку були введені війська і проливалася кров, на Заході ніхто не оприлюднив цих страшних подій, хоча в Азербайджані було повно кореспондентів західних телекомпаній. Вони, напевно, не хотіли засмучувати західних телеглядачів та самого Горбачова доказами того, що в Азербайджані панував справжній терор. Там не було громадянської війни. В Баку відбувалися масові вбивства вірмен. Бойня тривала шість днів. Людей вбивали, а війська, які повинні були їх захищати, стояли бездіяльно. Міністер оборони СССР Д. Язов заявив, що війська ввійшли в Азербайджан для того, щоб врятувати советську владу. Шведрадз заявив, що вони рятували вірмен. Я, особисто, більше вірю Язову. Більш того, я впевнений, що геноцид, спрямований проти вірмен, вони використали як причину для рятівництва советської влади. У мене навіть є непрямі докази того, що геноцид був спеціально організований советською владою.

Розповідь живого свідка подій в Баку Каспарова, якого чудом вдалося вчасно вивести свою родину та друзів із зфабрикованого кагебістами пекла, це раз підтверджує те, що політика Горбачова — це вміле озброювання Заходу. „КГБ озброювало т.зв. ісламських фундаменталістів. Все це було спровоковано Москвою, а потім використане як причина введення військ. Коли війська ввійшли в місто, провідники ісламських фундаменталістів не були арештовані, зате ув'язнені були керівники демократичних організацій“.

„Говорить Каспаров. Повертаючись назад до подій в Литві, Г. Каспаров каже, що те саме, що сталося в Баку, може статися в Вільнюсі. „До Вільнюсу були введені танки 10 днів тому, а зі сторони західних держав ще не було жодної реакції. Можливо, це не випадково, але, на мою думку, не можна сидіти і чекати, що станеться. Звичайно, ЗСА не можуть перешкодити Горбачову влаштувати розправу у Литві, але зареагувати належним способом — це ваш моральний обов'язок. Народів Советського Союзу не турбує реакція Дж. Буша сама по собі. Вони не можуть більше жити під комунізмом“.

На питання про його найбільше бажання Каспаров відповів: „Мені б хотілося, щоб в Росії запанувала демократія, щоб закінчилась монополія комуністів на владу. Я хотів би бачити Советський Союз як конфедерацію вільних незалежних республік, але, здається, це вже неможливо після того, що сталося. Якщо імперія розпадеться, влада комуністів закінчиться. Тому вони не можуть цього дозволити. Я впевнений, що вони застосують силу для придушення незалежної Литви, але під кінець цього року вона досягне самостійності. За нею підуть Естонія, Україна, Грузія, Азербайджан, Молдавія...“.

В кінці Г. Каспаров пояснює, чому він дав це інтерв'ю: „Я сам навів вірменину навів жид. Народився в Баку. Я бачив, як там наростає напруження, я бачив, як вбивали людей. Якщо наша влада вважатиме необхідним, вона не вагатиметься перед знищенням тисяч або сотні тисяч людей, щоб тільки не втратити своїх привілеїв. Коли мені вдалося втекти з Баку до Москви, я виступив на пресовій конференції. Вважаю, що можу говорити від імені своєї країни, від імені народів, які борються за демократичне голосування на Заході нечують. Я не можу уявити кровопролиття, але я можу допомогти людям хоча б тим, що світ прислухається до правди про події в Союзі та про те, що там може статися“.

Св. п. Дячишин

У вівторок, 26-го грудня 1989 року в місті Ляшані коло Монреалю упокоївся на 80-му році життя Йосип Дячишин, один з визначних українських діячів на еміграції, заслужений союзний і громадсько-церковний діяч. Він залишив у глибокому смутку дружину Ольгу, сина Євгена і дочку Анну, невістку Марію і зятя Юрка Товстоюка та п'ятеро внуків: Тараса, Петра і Марка, Тано і Андріюку та численну українську громаду.

Св. п. Йосип народився 22-го січня 1910 року в бідній селянській родині в селі Черче біля Рогатини, на західних землях України, у подружжі Пелагії та Івана Дячишинів. У їхній родині було п'ятеро дітей.

Йосип почав ходити до школи в Рогатині, але з перервами, бо це були воєнні часи і не було в нього відповідної одягу та взуття.

Щоб поліпшити родинний достаток та мати сплатити борги за ґрунт, який вони набули після парельської філарварки, батько вихав на заробітки до Америки у 1914 році, саме перед вибухом Першої світової війни.

Йосип пережив з родиною велике лихоліття Першої світової війни і польсько-український фронт, голод і холода.

Коли в 1920 р. батько повернувся з Америки, їхнє родинне життя дещо поліпшилося: батько сплатив довгі, найняв йому приватного вчителя, а тоді після до гімназії в Рогатині. Але на 4-му році гімназії грошей у батька не стало, щоб заплатити за школу, й він з болем у серці попросився до школи, щоб працювати вчительом. І знову настали для нього важкі часи: замість до школи, він пішов до фізичної праці на філарварку, а потім працював в кооперативі.

У вільні часи Йосип заходив до читальні „Прогресива“ і там доповнював освіту читанням книжок, виступом у драматичних гуртках і хоромому співі. Слід згадати, що село Черче було одним із свідоміших сіл Галичини, з якого вийшло багато освічених людей.

Матеріальний достаток в родині змусив його, 19-літнього юнака, залишити свою родину і рідне село в пошуках кращої долі.

У 1929 р. емігрував до Канади і поселився в Монреалі та замешкав у братів Телішевських, яких він знав ще з дому. Але не легко йому було знайти працю, бо в Канаді тоді почалася економічна криза, а при тому не знав англійської мови. Шість тижнів блукав вулицями міста й врешті знайшов працю в ресторанах, лише за 9 дол. на тиждень. Душевне відчуження він знайшов тоді, коли у вільний час працю заходив до читальні „Прогресива“ в Монреалі. Тут він почувався ніби в рідному селі Черчу, за яким дуже тужив. Тут відновив свою сценічну діяльність, а головним виступав з великим успіхом у комічних ролях.

Однак самітні життя йому надокучило і він за порадою своїх сестер і брата стягнув до Канади 17-літню дівчину-сироту Ольгу Пушкар з рідного села Черча і з нею повінчався в 1935 р. у церкві св. Михайла в Монреалі. У 1937 р. поселились вони у поблизу містечка Ляшані, де він знайшов набагато кращу працю у фірмі „Стекло“, в якій працював аж до пенсійного віку. У них народилося двоє дітей, яких вони виростили, дали їм освіту і подружжя та дочка стали п'ятеро внуків. Від самих початків еміграційного життя Йосип очолює та з великою посвятою працював для українського суспільства на еміграції і залишив по собі великий громадський добірок: він опікувався новими українськими поселенцями, підшукував для них приміщення і працював.

Й. Дячишин був співзасновником „Прогресива“ в Ляшані в 1933 році, ще перед тим, як він поселився туди, організатором 465-го Відділу УНСОУ ім. Івана Франка 1942 р. й його першим секретарем. Відтоді він безперервно діяв у його провіді та дбав про збільшення членства у відділі, був довготітнім його голо-

Св. п. Йосип Дячишин.

В МИНУЛОМУ РОЦІ в Нью Йорку зареєстровано 1.905 вбивств. Це — рекорд, хоча 1989-ий рік був також рекордним — 1.896 вбивств. Судячи по першим двом місяцям цього року, то і цей 1990-ий рік буде рекордним по кількості вбивств. Статистичні дані про злочинність за 1989 рік, оприлюднені міською владою, говорять, що кількість злочинів збільшилась на чотири відсотки з 162.916 до 169.487. Хоча кількість гвалтів зменшилась на 4,6 відсотки, зростає кількість вбивств та грабунків, які вважаються за показники рівня злочинності в ЗСА. Коментуючи ці дані на пресовій конференції, комісар поліції Лі Бранн сказав, що боротьба зі злочинністю — це завдання не тільки поліції, але всіх міських служб: „Сама поліція не в силі багато зробити“. Лі Бранн підкреслює, що для ефективності боротьби зі злочинністю необхідно збільшити армію поліції. „25.500 поліціантів — це зовсім недостатньо“. Найбільше вбивств було зареєстровано в Брукліні — 679 та в Бронксі — 478.

У ДРУГУ РІЧНИЦЮ СМЕРТІ
моєї Невіджалуваної ДРУЖИНИ

бл. п. Інж.

**Стефанії з Чижовичів
Пушкар**

будуть відправлені

ПОМИНАЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в середу, 11-го квітня 1990 р.

в Римі —

соборі св. Софії, о год. 8-й рано;
парафії св. Сергія і Вахка;
Жирівської Богоматері, о год. 8-й рано;
у Філадельфії в церквах —
св. Архистратига Михаїла о год. 9-й рано;
у вівторок, 10-го квітня в церкві св. Анни
о год. 7-й рано;
вівторок, 10-го квітня в церкві Царя Христа
о год. 8-й рано;
в Чикаго в четвер, 12-го квітня, у соборі
св. Володимира й Ольги, о год. 8-й рано.

Про молитви за спокій душі Покійного просить Родину.
Знайомих і Членок СУА у глибокому смутку залишений —
муж — ВОЛОДИМИР

3 глибоким смутком повідомляємо членів ОМУС
і українську громаду, що 3-го березня 1990 р.
на 87-му році відійшов у Вічність у Філадельфії, Па.
видатний історик української церкви, історик українського
театру і головний редактор книги „Наш Театр“

сл. п. проф. д-р

Григорій Лужницький

народжений 1903 р. у Львові.

ПАНАХИДА була відслужена у п'ятницю, 9-го березня
1990 р. о год. 7:30 вечері в похоронному заведенні Насевича
на 109 Іст Тейбор Роад, а ПОХОРОН 10-го березня з української
католицької церкви св. Михаїла в Черчі Гл. Н. Дж. Від-
так тіло Покійного було поховане на цвинтарі св. Марії
на Факс Чейс у Філадельфії, Па.

Родині Покійного складаємо вислови широго співчуття.

Управа ОМУС

Ділимося сумною вісткою з Родиною і Приятелями,
що в п'ятницю, 30-го березня 1990 р. відійшов у Вічність
наша МАМА і БАБУНЯ

бл. п.

**ОКСАНА АНТОНІВНА
ГАРБЕР**

проживши 88 років

В понеділок, 2-го квітня 1990 р. в православній церкві св.
Троїці в Ірвінгтоні, Н. Дж. відправлено ЗАУПОКІЙНУ СВ.
ЛІТУРГІЮ, відтак о год. 10-й ранку ПОХОРОН відбувся на
українському православному цвинтарі св. Андрія Перво-
званого в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишила:
сина — ВІТАЛІЯ з дружиною ВІРОЮ
внуки — НАДІЮ, АНДРІЯ і РОМАНА

Ділимося сумною вісткою,
що в п'ятницю, 23-го березня 1990 р. відійшов у вічність
на 88-му році життя

бл. п. проф.

ІВАН БОЙЧУК

родом зі Сквятина, Борщівського повіту, довголітній учи-
тель Семінарій сестер Василінок у Дрогобичі, гімназії в Ел-
вангені та шкіль українства в Канаді.

ПАНАХИДУ відправлено в похоронному заведенні Кар-
динала в понеділок, 26-го березня, а ПОХОРОН відбувся у
вівторок, 27-го березня 1990 р. о год. 9-й рано з того ж за-
ведення до катедрі св. Йосафата та на цвинтарі Преспект
в Торонто, Канада.

У глибокому смутку:
дочка — ЛЮБА БОЙЧУК-ЗЕЛЕНКО
внуки — ЮРКО, ЛЮБА та ВОЛОДИМИР
сестринки — д-р ГРИГОРІЙ ШЕРБАНЮК
з родиною в Америці
сестринки — КАЛІНА ЦИМБАЛЮК
та СТЕФАНІЯ ШЕРБАНЮК
з родинами в Україні
та дальша Родина в Канаді та Україні
ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Т. М.

ВЕЛИКОДНІЙ БАЗАР

Виппані, Н. Дж. — 61-й
Відділ СУА влаштує тут
в неділю, 8-го квітня, в цер-
ковній залі Великодній ба-
зар, на якому будуть про-
даватися кераміка, віск і фарби
до малювання писанок баб-
ки, ковбаси, вареники та
печиво. Базар триватиме
від ранку до 2-ої по полудні.

Українська Вільна Академія Наук
має честь запросити Громадянство на

ДОПОВІДЬ
Сергія Білоконя
науковий співробітник Інституту Історії
Академії Наук УРСР

на тему:
**„ДО ІСТОРІЇ РАДЯНСЬКОЇ
ЦЕНЗУРИ“**

Конференція відбудеться
в неділю, 8-го квітня 1990 р. о 2-й годині дня
в Будинку Академії в Нью Йорку
206 Захід 100-та вул. Тел.: (212) 222-1866

**Американці в Обороні Людських Прав
в Україні**

43 Midland Place, Newark, N.J. 07106 • (201) 373-9729
владає ДОВОПІДЬ

Дмитра Гродзінського
на тему:
**ЕКОЛОГІЯ УКРАЇНИ
„ЗЕЛЕНИЙ СВІТ“**

П'ятниця, 6-го квітня 1990 р., год. 7:30 веч.
Зал під церквою св. Івана Хрестителя
Ньюарк, Н. Дж.

Д-р Гродзінський:
— викладач ядерний біолог
— Член Академії Наук України
— Директор Інституту Ботаніки при Академії Наук
України
— заступник голови „Зеленого Союзу“

Це одинадцять доповідей із „Вечора у П'ятницю“ темою яких
є НОВОСТІ з УКРАЇНИ, які АГРУ улаштує для громади.
По доповіді дискусія, вино і переклада.

Дохід з імпрези на „Зелений Світ“.

УВАГА!

Подаруємо до відомо, що книжку **РОБЕРТА КОНКВЕСТА**
„THE HARVEST OF SORROW“
маємо тільки на складі у якій оправи в ціні \$9.95 дол. за при-
миром. Ця сама книжка в твердій оправі, що була в ціні \$19.95
дол., випродана

УВАГА!

Книгарня „Свобода“

П'ЯТЬ ПРИЧИН ЧОМУ НАМ ПОТРІБНО ПІДТРИМУВАТИ ІВАНА ДЕМ'ЯНЮКА

1. Мушу сказати, що я переконаний, що вирок суддів в Ізраїлі був несправедливий.
— Лорд Томас Деннінг
2. Мені не відома ніяка інша судова справа в якій потоптано так багато процедур загально прийнятих міжнародними чинниками.
Професор Віллем Вагенар, автор книжки "Розпізнаючи Івана Наукова праця з легальної психології" Вид. Гарвардського Університету
3. Якщо Іван Дем'янюк в невинності якого я повністю переконаний, буде підвищений на шибениці Айхмана то прийдє день коли держава Ізраїль буде сидіти на лаві підсудного.
— Патрик Бюкенан
4. На мою думку ця справа смердить. Прошу розглянути справу американського громадянина Івана Дем'янюка і поведінку Відділу спеціальних інвестицій (ОСІ) в нашій країні.
— Конгресмен Джеймс Трафікант (демократ Огайо). Конгресовий рекорд з 20-го червня 1989 р.
5. Вірю, що історія не забуде справи Дем'янюка так як не забуде "справи Дрейфуса".
— Граф Ніколай Толстой

Після дванадцяти років наполегливих і невтомних зусиль ми досягли багато. За свою подорож до Ізраїлю та витривалість Івана Дем'янюка — невинна жертва — заслужив на гідну оборону перед ізраїльським Верховним судом. Без Вашої негачної фінансової допомоги така оборона не буде можливою. Просимо допомогти нам успішно завершити останній етап цього страхіття-примари, яка триває вже понад дванадцять літ.

Просимо вислати пожертви на
John Demjanjuk Defense Fund
P.O. Box 92819
Cleveland, Ohio 44192

Публікація...

(Закінчення зі стор. 2)

ка (п'ять статей), Білорусь, Західна Україна (шість статей), Басарабія (автор дуже слабо зорієнтований у справах національних відносинах, опирається виключно на румунських документів), статті про жидівські меншини в Прибалтиці й проблема відродження цих меншин. У подрозділі: "Біженці та емігранти" є дописи про естонську, латиську, литовську еміграції та німецьких біженців і переселенців зі східних країн. Про Україну у цьому розділі вміщена стаття Ани-Гали Горбач: "Перебудова в Україні", де сполучений розвиток організації неформальних організацій, в першу чергу Української Гельсінкської Спілки, але також Руху, Товариства Української мови та інших, і коротко накреслена також проблематика церков УКЦ та УАПЦ. Коротка статтяка німецького співробітника редакції дає під заголовком: "Василь Стус — Сумління українського народу" сильну критику нашого великого поета з переддумом одного вірша, колишнього члена Четвертий заключний розділ (10 сторінок) містить статтю історика Прибалтики М. Гарлефа, що ануує питання, чи колишня культурна автономія, що панувала в Естонії, могла б стати взірцем для майбутнього співжиття різних національностей. Тут також стаття головного видавця Тімана Цюльха: "Не були тільки жертви", що порушує неміле питання про те, що між народами, які стали жертвою агресії були елементи, яких використовувало одно одних проти одних для взаємознищення. Він спирається на книгу Гана Гросса, що появилася 1988 році в одному великому католицькому видавництві. "І не наліс..." (Унд веге до гофст...), де вміщені дані про розстріли єврейства, але й нищення польського

та жидівського населення в Галичині після вибуху Німецько-радянської війни. Український читач буде вражений деякими необ'єктивними, тенденційними дописами німецьких, польських чи румунського й м'ягко-радянського авторів, що підіймають претензії до земель, заселених українською людиною. Вражений він також буде натаками видавців у синтетичних статтях, що і українці давали себе запрягти у негуманні акції. Однак нам слід усвідомити, що на ці теми вже появилося безліч публікацій перекладених і неперекладених документального матеріалу, що їх завжди будуть використовувати, у подібних збірниках. На жаль, при складанні цього збірника дехто з українських потенційних авторів не уважали за потрібним поцікавитися проєктом. Речення й також віднесені сторінки на окремі дописи були дуже кучі. Самі видавці мали великі труднощі зробити селекцію з багатющої дописів, що саме прийшли з Прибалтики та Польщі. Однак, не зважаючи на негативні, цей збірник увійде у підручник бібліотечних істориків, публіцистів, журналістів, які цікавляться проблемами Східної та Середньої Європи в ХХ столітті. Цей збірник бо вперше дає переклад різноманітних голосів цих народів і національних меншостей, які стали жертвою таємних договорів гітлерівської Німеччини та Советського Союзу сталінського періоду. Що ці голоси перетинаються, часами суперечать собі (як наприклад, польські та українські про Волинь та Галичину, румунсько-угорські про Північну Буковину та Закарпаття) само собою зрозуміло. Відсіяти емоції та тенденції, вилувати зерна правди — це вже справа критичного читача, який зможе використати й бібліографічні вказівки до даної проблематики. Збірник має свої позитиви й наш голос в ньому заступлений.

Збудуймо музей наших Визвольних Змагань

Значення і роль під кутом культурної політики такої установи у центрі Європи, як Українська Бібліотека ім. Симона Петлюри в Парижі є настільки очевидною, що не потребує ширшої аналізи. Це відчув відразу Головиний Отаман, прибувши у 20-их роках у Париж. Творча здатність перших сподвижників Бібліотеки, кропітливий праця їхніх перемисників і щедра матеріальна допомога української громадськості довели цю установу до її теперішніх вершин. При Бібліотечі, вже від самих початків, створено маленьку музейну частину. У ній збереглися врятовані особисті предмети Головного Отамана і його родини. Тепер прийшов час вищий час зосередити увагу на її розбудову, на організацію Музею в Парижі, гідного імені Симона Петлюри.

Події в Україні, постійний зріст найпереводніших українських самостійницьких сил на нашій Батьківщині в напрямку джерельних основ нашої державності, до її символічних показників спонукують нас тут поставити ці символи на належне місце і дати їм потрібну достойність. Саме це мав на увазі Головиний Отаман, вказуючи на потребу культурного розвитку. На цю потребу вказують також наші земляки з України під час відвідин Бібліотеки. Вони щораз частіше прибувають у Париж і бажано, щоб тут відігнали ці символи, наглядні сліди нашої боротьби в 1917-20 роках.

Рада Бібліотеки вирішила розбудувати Музей Визвольних Змагань ім. Симона Петлюри при бібліотечі, гуртуючи в ньому все те, що має пряме відношення до цього періоду наших Визвольних Змагань: державні документи, військові накази, печатки, хоругви, бунчуки, папашотки, державну монету, поштові марки й ін. З листування з Членами і прихильниками Бібліотеки видно, що у людей є ще чимало пам'яток з цього періоду. Чимало їх вже пропало у крамничних чужих антикварів і ще пропадають, якщо не будуть вжиті швидкі заходи для їхнього збереження у Музеї Визвольних Змагань ім. Симона Петлюри.

Тому наш гарячий і спільний заклик до всієї української громади у світі: перш ніж уважно всі наші родинні схованки, вилучив з них усе те, що має зв'язок з героїчним періодом Визвольних Змагань і передаймо його до цього Музею. Не дозволяймо, щоб цінні пам'ятки — символи державної будови українського народу відійшли у забуття. Такий самий наш заклик і прохання до українських музеїв у вільному світі: передайте до Музею

Всі менші пожертви будуть відзначені у Бюлетені і так само увійдуть в історію музею.

Зокрема гаряче закликаємо наших членів, прихильників, всіх друзів і ті родини, члени яких були у зносинах із Симоном Петлюрою, щедро відгукнутись на цей заклик і ширити його у своєму довіді. Спільними, всіма українськими силами розбудуймо в Парижі, де спочиває Головиний Отаман, гідний Музей його імені і наповнімо його символами української боротьби і слави.

Всі експонати і пожертви просимо вислати на адресу Бібліотеки з зазначенням "Для Музею": Bibliothèque Ukrainienne Simon Petliura, 6, rue de Palestine, 75019 Paris, France.

Рада Бібліотеки ім. Симона Петлюри

Світова...

(Закінчення зі стор. 2)

В Німеччині продукція не змінюється — 18,000 метр. тонн, 17 кг. з вулика число пасік і вуликів не зростає через паразита кліща "варроа", який робить великі шкоди бджоляній індустрії і в інших європейських країнах. Проте консумція медів зростає — 88,000 метр. тонн, 1.75 кг. на особу, тому зростає імпорту — 85,000 метр. тонн (85 відс. продукції), найбільше з Мексики, Аргентини і СРСР, зменшилася з Китаю, через вищі ціни. Експорт спадає — 14,000 метр. тонн, головню до європейських держав: Голландії, Франції і Данії. Зменшився імпорту зі східно-європейських держав через радіацію чорнобильського реактора. Німці і інші європейські держави пересічно живлять мед з пасіки (а не комерційний, який експортують), бо він правдивий з усіма складниками, які потрібні людському організму. Крім меду споживають велику кількість квіткового пилку і прополісу, які мають великі чудодійні лікувальні властивості.

В Канаді продукція меду впала на 17 відс. — найбільше з усіх країн з 36,800 до 31,500 метр. тонн, 32 кг. з вулика, через гаряче і сухе літо в Альберті, Манітобі, Саскачевані і Онтаріо дають 38 відс. канадської продукції, паразита кліща "варроа" і карантану з США, які спричинили великі шкоди комерційному пасічництву. Тому стан вуликів зменшився з 620,000 до 600,000, найбільше в Альберті з 1,700 до 850 збір меду з 60 до 52 кг. з вулика-роя. Зменшилося також споживання меду з 24 до 23,000 метр. тонн пересічно 1 кг. на особу. Експорт збільшився до 15,000 метр. тонн, головню до США, Німеччини, Бразилії і Японії. Імпорту без змін, запаси зменшилися на 50 відс. — 5,000 м. тонн.

Продукція меду в США впала на 16 відс. — 74,850 метр. тонн через кліматичні умовини: гаряч, брак опадів на півдні, зливи дощі на півночі, паразита кліща "варроа" в 16 стейтах і карантану. Заборона доставляти малих роїв і молодих маток до Канади та транспортувати вулики з Канади до південних стейтів США для заповнення овочевих дерев і ярих спричинили мільйонні втрати комерційним пасічникам. Сильно зросло споживання меду з 202,000 до 207,000 метр. тонн, тому на 40 відс. збільшився імпорту до 39,300 метр. тонн, головню з Канади, Китаю, Аргентини і Мексики і то в 50 відс. темного меду, через великий попит цина степенується. Експорт зменшився на 25 відс. — 5,700 метр. тонн, найбільше до Німеччини, Саудівської Аравії, Японії і Голландії. Запаси зменшилися на 40 відс. — 53,000 метр. тонн. Уряд далі підтримує низьку відсотковими і коротко реченнями позичками бджоляну індустрію, головню різного роду і колюрою меду, на підставі закону з 1985 року, який вигасає цього року. Минулого року сильно зросло споживання меду безпосередню з пасіки, а не комерційного, переважно темного, гірського (більше мінералів, головню заліза) та квіткового пилку (поллен), який помагає в травленні, підсилює клітини, лікує нервові недуги, психозу, затримку відлиху, зник пам'яті, помагає в часі безсоння — робить людину здоровішою. Крім того: прополісу, маточного молока-еліксиру молодості, жало — лікує раку і віск. Тому вже першісна людина і древні народи, через великі бджоляні услуги назвали бджолу "Божою мухою".

Вирінає питання, чому мати природа не сприяє тим невтомним трудивцям, незлічимим бджілкам, які дають людині такі великі користі? Поза всякими недугами, шкідниками сама природа — сильні вітри, буревії нищать бджолу. Останніми роками, побіч сусна і чорні ведмеді дуже нищать пасіки. Департамент рільництва у своїх звітах не подає, але стейтовий, ньюйоркський вже від кількох років звітує, як чорні ведмеді руйнують пасічництво індустрію, головню в Кетсільських горах і лісах. У 1988 році знищили вони 65 пасік, головню аматорів в Грін-коунті (тут є Гантер з околицею) 38, в тому 8 українських пасічників минулого року 35 пасік, а тому 3 українських. Також знищили 5 вуликів у 1988 році і 2 у 1989 році у більшій пасіці автора цієї статті, який має на складі мед, пилку і інші продукти бджолу. Так, що залишилося всього 6 українських пасічників, а було їх 15. Тому, що число ведмедів в Кетсільських горах збільшилося до 500 штук (забрали туди з Аліронда), вже третій рік в часі ловіло-полювання вільно ведмедів вбивати. У 1988 році їх вбито 90, а минулого року 75 штук. Також дозволено вбивати ведмедів і протягом року, якщо вони роблять шкоди фермерам, головню пасічникам.

ФОНД ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

звертається до УКРАЇНЦІВ в ДІАСПОРІ присипати грошеві пожертви на закуп і перевезення в Україну ліків, вітамінів, харчів, одягу тощо для хворючих від надмірної радіації дітей в Україні

Моя жертва _____ дол.
Чек виписувати на Children of Chernobyl Relief Fund

Ім'я і прізвище _____
Адреса _____

Пожертви просимо вислати на адресу:

Children of Chernobyl Relief Fund or Rukh Fund
c/o Ukrainian National Ass'n
30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07302

або
Children of Chernobyl Relief Fund or Rukh Fund
272 Old Short Hills Rd., Short Hills, N.J. 07078

УПРАВА ФОНДУ ДОПОМОГИ ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ
Проф. Тарас Гунчак, голова

BUSINESS SERVICE

Українська фірма "КАРПАТИ" ВАСИЛЯ ЧОПАКА займається побудовою б'єдиків, переробкою бейсментів, кухонь, ланцюжків; встановленням центральних опалювальних систем; настольними картками, помалюваннями і обладнанням плитками; перекриттям дахів; навісними опалювальними і мийними машинами. Повне забезпечення. Оцінка великих і малих робіт безплатна. Тел.: (718) 545-3611

ШКІРНІ НЕДУГИ РАК ШКІРИ ВЕНЕРИЧНІ ХВОРОБИ ЗАБИГИ ПРОТИ ВТРАТИ ВОЛОССЯ ЗАСТРИКИ COLLAGEN ЛІКУВАННЯ ЗМОРЩОК JIM BARAL, M.D. ЛІЦЕНЗІЙОВАНИЙ ДЕРМАТОЛОГ Центр американської дерматології (212) 247-1700 210 Central Park South New York, N.Y. (bet. 5th & 7th Ave.) Медикар приймається Пациєнти приймаються тільки за домовленістю. Працюємо також в суботу. Можете знати нас скорше в NYNEX Yellow Pages

PREKASCHI PISANKI (правдиві та дерев'яні) в різних візорах та в різних цінах

FOR SALE 26 First Avenue New York, N.Y. 10009 Tel. (212) 473-3550

FOR SALE NR. SOYUZIVKA New 3 bedroom ranch homes on 1 acre lots, starting from \$99,500.00 Also 9 acres \$50,000.00 N. SURAWY — BROKER (914) 626-3551

FUNERAL DIRECTORS ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК Займається похоронами в БРОНКС, БРООКЛІН, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ ЛУІС НАЙГОР — директор Родина ДМИТРИЙ

Peter Jarema 129 EAST 7th STREET NEW YORK, N.Y. 10009 (212) 674-2568

LYTWYN & LYTWYN UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED Обслуга ШИРА і ЧЕСНА Our Services Are Available Anywhere in New Jersey Також займаємося похоронами на цвинтарі в Бавнд Брукс і перенесенням тілних Останків з різних країн світу

UNION FUNERAL HOME 1600 Stuyvesant Avenue (corner Stanley Terr.) UNION, N.J. 07083 (201) 964-4222

ПАМ'ЯТНИКИ з різних гранітів ставимо на цвинтарях св. Андрія в Бавнд Брукс св. Духа в Гемптонбургу та інших

ВІДОМА СОЛІДНА ФІРМА Cypress Hills Monuments Власник — українець ВОЛОДИМИР БІЛАНСЬКИЙ, К. М. КАРДОВИЧ і О. ПОВАЧЕВСЬКА 800 Jamaica Avenue Brooklyn, N.Y. 11208 Tel. (718) 277-2332

Відкрити кожного дня в суботу включно від 9:30 до 10:00 години. На базисі і для виготовлення та задоволення до Вашого дому з проєктами і порадами.

Найкращий дарунок ЕНЦИКЛОПЕДІЯ — НЕОБХІДНА КНИЖКА ДОМА І В ШКОЛІ!

ПОДБАЙТЕ, щоби в кожній публічній бібліотеці була повна і стисла двотомова

Енциклопедія України в англійській мові

ЦІНА
Том I \$95.00
Том II \$95.00
Хто замовить ОБА ТОМИ платить \$170.00 включно з пересилкою

Замовлення — нарахується ТІЛЬКИ ЧЕКАМИ або ГРОШОВИМИ ПЕРЕКАЗАМИ (М. О. С. П.)

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.
30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Приймається оголошення Святкових Великодніх ПОБАЖАНЬ у „СВОБОДІ“

Адміністрація „СВОБОДИ“ запрошує Вшановних Читачів, Установи, Організації, Товариства, Професіоналістів, Купців і все Громадянство передати свої традиційні святкові привіти у збільшеному Великодньому числі, що зайдуть у найдавший закутини світу. Великий тираж „СВОБОДИ“ та відповідний зміст збільшеного святкового числа, надають таким побажанням окремої вартості і значення

ЦІНИ ОГолошень			
1 цаль через 1 шпальту \$ 7 00	4 цалі через 2 шпальти	40 00	
1 цаль через 2 шпальти	5 цалів через 2 шпальти	50 00	
2 цалі через 2 шпальти	6 цалів через 2 шпальти	60 00	
3 цалі через 2 шпальти	та в інших розмірах		

Оголошення приймається | до 4-го КВІТНЯ 1990 р. за новим і старим стилями.

Зголошення святкових побажань, РАЗОМ з ГРОШОВОЮ ОПЛАТОЮ, залежно від величини оголошень, надсилають до:

“СВОБОДА”
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302

В справі святкових оголошень до поодиноких осіб і підприємств адміністрація телефонувати не буде.

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ КОНСЬКІС ЕСЕВІ ТА АФІШІВ

для СТАРШИХ 16 років і більше, МОЛОДІ — від 16 років
Тема: „Як значима для мене Радикальна Свобода“ МОВА: українська або англійська
Величина есеїв: для СТАРШИХ найбільше 300 слів — для МОЛОДІ 300 слів
Афіші: висловити свою уяву про: Радикальна Свобода або білий папір (8.5 x 11")
НАГОРОДНИЙ ДВОДИВНИЙ ЛОТІВ НА ДВОХ НА СВОБОДУ II Есеї: нагородити про Україну III Історія України — та інші нагороди „Піддає застереженню“
За додатковими інформаціями звернутися (201) 431-2200 ext. 36
УСІ ЕСЕЇ ТА АФІШІ, РАЗОМ ІЗ „ЗАЯВОЮ УЧАСТІ“, ПРИСЛАДАТИ ДО 16-го КВІТНЯ 1990 Р. НА НАЖЕЛЕСДАНУ АДРЕСУ

ЗАЯВА УЧАСТІ
Ім'я: _____ Прізвище: _____
Повний закартуйте адресу і апаратури (адресу) дані:
Учнівний час: _____
Місто: _____
Ім'я і прізвище: _____
Адреса: _____
Ім'я батька: _____
Ім'я матері: _____
Ім'я брата/сестри: _____

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи“

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи“ ☐ „Українського Тижневика“ ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) _____

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

Моя НОВА АДРЕСА так:

Ім'я і прізвище _____

Адреса _____

На зміну адреси проситься

ОБОВ'ЯЗОВО ДОЛУЧИТИ \$1.00.